
KRÓNIKA

MEGHALT SKENDER KULENO VIC. Január 25-én 68 éves korában elhunyt Skender Kulenović költő és író, a jugoszláv irodalom kiemelkedő képviselője. Első verseivel még 1927-ben jelentkezett, majd politikai jellegű írásaival tűnt föl. Már 1935-től tagja volt a JKP-nak, 1941-től a népfelzabardító háború résztvevője. A háború borzalmai lesznek írói munkásságának fő ihletői. 1942-ben megírja a *Stojanka*, a knezopoljei anya című poemát, amely Ivan Goran Kovačić Tömegsírja mellett minden biztonnyal a legmeggrázóbb jugoszláv háborús alkotás. A népköltészet sira-tőnékének mintájára, mély drámái erővel írja meg benne az anya fájdalmát, aki mindhárom gyermekét elvesztette. Ugyancsak háborús témát dolgoz föl *Pacsirta* című poemájában is. A háborút követő években Kulenović folyóiratokat indít és szerkeszt, előbb Szarajevóban, majd pedig Belgrádban. Ő indította a *Predlogot*, s alapító tagja a *Književne novine*nek. Közben társadalmi funkciókat vállal, de megmarad írónak is, s sorra jönnek versei, esszé- és drámaköretai. Színpadi szerzőként a vígjátékokban nyújtott legtöbbet. Megbecsült író és társadalmi munkás volt, erről tanúsdoknak díjai is. Megkapta többek között az AVNOJ-, a Július 7.-, a Július 27.-, a Zmaj-díjat és Belgrád város októberi díját is. A Szerb és a Bosznia-Hercegovinai Tudományos Akadémiának is tagja volt.

SIKERES ESZTENDŐ. A Jugoszláv Írószövetség sikeresen valósított

ta meg a VIII. kongresszuson kijelölt feladatait — állapították meg a szövetség januári évi értekezletén. A belgrádi értekezleten leszögezték, hogy figyelemreméltó eredmények születtek az írószövetség öngazgatási alapokon történő átszervezése terén. Az elmúlt egyéves időszakban számos rendezvényt is szerveztek, többek között olyan fontos kérdésben hallatták szavukat az írók, mint amilyen például a középiskola irodalom- és nyelvtanítás és a nemzetek és nemzetiségek irodalma kölcsönös megismerésének kérdése. Az írók bekapcsolódtak a pártkongresszusi előkészületekbe is, a szövetség elnökségének ülésén téziseket fogadtak el, amelyekkel hozzájárultak a dokumentumtervezet kidolgozásához. Ezt megelőzően minden köztársasági és tartományi íróegyesület is tanácskozott az írói alkotómunka eszmei kérdéseiről és az alkotószabadságról. Több íróegyesületben leszögezték, hogy az irodalomban is vannak még káros jelenségek, előfordul, hogy etatista és nacionalista eszmék hanganak el. E káros jelenségek megfékezése és felszámolása elsősorban attól függ, hogy mennyire sikerül fölfejljeszteni az esztétikai értékléssel párhuzamosan a társadalmi szempontú kritikát is.

Az évi értekezlet témái között szerepelt az írók tiszteletdíjáról készülő öngazgatási megegyezés-tervezet. amelynek célja, hogy a társadalom magasabb tiszteletdíjakkal is méltányolja az írói alkotómunkát. E megállapodás egyelőre csak a könyvkiadókra, idővel azonban a folyóiratok

ra, sőt az újságokra is vonatkozna. A könyvkiadással kapcsolatos egyéb kérdések közül szó volt a kiadói tervek egybehangolatlanságáról, a már megengedhetetlenül drága könyvekről s a kis példányszámokról is.

Az évi értekezleten meghatározták a pártkongresszussal kapcsolatos írószövetségi feladatokat, vállalták a jogszláv irodalom legnagyobb élő alakja Miroslav Krleža 85. születésnapjának megünneplését, s végül döntöttek, hogy a Jugoszláv Írószövetség soron következő kongresszusáig az elhunyt Gustav Krklec elnöki tisztségét a három alelnök Sreten Asanović, Tomislav Ketig és Mladen Oljača veszi át.

A VAJDASÁGI PEDAGÓGUSOK NAGYGYŰLÉSE. Sok újat nem hozott magával a Vajdasági Pedagógusok IV. Téli Találkozásának keretében megrendezett újdívek nagygyűlése, de az elvárásaink sem voltak ilyenek, tudva, hogy a nagygyűlés elsősorban az elmúlt időszak eredményeinek felmérésére szolgál. Természetesen egyben útmutatásul is, mert az elmúlt év eseményeinek összegezése természetesen hozzá magával a további munkálkodás kijelölését.

Január 24-én, 25-én és 26-án mintegy nyolcszáz vajdasági pedagógus vett részt a nagygyűlés munkájában akik gyakorlatilag tartományunk mindegyik iskoláját képviselték. Szükség is volt erre, mert a nagygyűlésen elhangzott felszólalások és előadások aipvető érvénnyel határozzák meg iskolarendszerünk átlenyegítését, elsősorban azokat a feladatokat, amelyek megvalósítása a pedagógusokra vár.

Összesen hét előadást hallhattunk a három nap alatt, társadalmi-politika; és gazdasági életünk legjelesebb képviselőinek tolmácsolásában. S itt érdeme: külön felhívunk a figyelmet arra, hogy a nagygyűlés történetében először

szerepelt az előadók között valamelyik társultmunka-szervezetünk képviselője, tehát először hallgattuk — közvetítők nélkül — a gazdaság oktatásügyünk tevékenységéről és fejlődéséről kialakult véleményét, s ami a legfontosabb: kifogásait.

A zrenjanini Szervó Mihály Mezőgazdasági-Ipari Kombinát igazgatója, Aleksandar Čupić mérnök igyekezett is kihasználni az alkalmat. A szigorúan, de tárgyilagosan megírt előadásának lényegét abban foglalhatjuk össze, hogy, az elvitathatatlan fejlődés ellenére, még mindig nem sikerült kialakítanunk a társult munka és az iskolarendszer szerves kapcsolatát, nagyon sokszor megelégszünk a jelszavak ismételtetésével. Egyébként ennek a kapcsolatnak nem a társult munka igényeinek figyelembevételét kellene szorgalmaznia, hanem sokkal többet: a társult munka és a dolgozók döntő jelentőségű befolyását kellene biztosítania oktatás- és nevelésügyünk fejlődésének mindegyik szakaszában.

Figyelemreméltó alapoossággal ismertette választott témáját a többi előadó is, akik azonban már sokkal inkább iskolarendszerünk átlenyegítésének rész kérdéseivel foglalkoztak. Ezekből a rész kérdésekből alakult ki a nagygyűlés befejezése után a Čupić mérnök előadásának teljességével egyenértékű összkép, ami kielégítő módon világította meg pedagógusaink feladatait a reformtevékenységben.

Szabó Ida, dr. Milenko Nikolić, Branko Stojanov és Sreta Stajić előadásai foglalkoztak az oktató-nevelő munka olyan fontos összetevőivel, mint a marxista megalapozottság, forradalmunk és népfelzabardító harcunk eredményeinek tudatosítása, a társadalmi-gazdasági viszonyok változása, a pedagógusok társadalomban elfoglalt helyének és szerepének meghatározása stb.

Isa Njegovan és Fazli Sulja, a szé-